JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
GEORGES COSMAS
10 päivänä kesäkuuta 1999 *

I Johdanto

1. Yhteisöjen tuomioistuinta on pyydetty tässä asiassa päättämään Kammarrätten i Stockholmin (Ruotsi) sille EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) perusteella esittämästä ennakkoratkaisukysymyksestä. Kysymys koskee väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tavaroiden vapaaseen liikkeeseen luovutuksen, viennin, jälleenviennin tai suspensiomenettelyyn asettamisen kieltämistä koskevista toimenpiteistä 22 päivänä joulukuuta 1994 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 3295/94 eräiden säännösten tulkintaa. [1]

II Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

2. Adidas AG (jäljempänä Adidas) on erilaisia urheiluvälineitä ja vaatteita varten rekisteröidyn tavaramerkin haltija Ruotsissa. Arlandan tullitoimipaikka päätti 16.2.1998 toimitetun tarkastuksen jälkeen lykätä tiettyjen tavaroiden luovuttamista, koska se katsoi, että kysymyksessä oli väärennetyt tavarat. Se ilmoitti samalla tästä tavaramerkin haltijana olevalle Adidakselle. Adidaksen edustaja tutki tavarat ja totesi ne väärennetyiksi.

3. Adidas pyysi asetuksen N:o 3295/94 3 artiklan nojalla jättämässään hakemuksessa (saman asetuksen mukaan) toimivaltaisia kansallisia tulliviranomaisia ryhtymään toimenpiteisiin sen estämiseksi, että tavarat asetetaan vapaaseen liikkeeseen. Tullihallitus hyväksyi hakemuksen 17.2.1998. Riidanalaiset tavarat voitiin siten pitää hallussa 17.3.1998 saakka asetuksen N:o 3295/94 nojalla. Kuitenkin tämän päivän jälkeen katsottiin, etteivät kansalliset tulliviranomaiset voineet laillisesti pitää tavaroita hallussa, koska Adidas oli jättänyt käyttämättä asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan mukaisen mahdollisuuden, eikä ollut nostanut asiassa kannetta tuomioistuimessa.

4. Koska Adidas ei tiennyt tavaroiden tavaranhaltijan eikä vastaanottajan nimiä, jotka se olisi tarvinnut, jotta se olisi pystynyt nostamaan kanteen näitä vastaan tuomioistuimessa, se vaati asetuksen

* Alkuperäinen kieli: kreikka.
1 — EYVL L 341, s. 8.

N:o 3295/94 6 artiklan perusteella viranomaisia ilmoittamaan sille nämä nimet. Hakemusta ei hyväksytty, koska sen katsottiin olevan ristiriidassa tietojen salassapitoa koskevan kansallisen lainsäädännön kanssa: tämän lainsäädännön mukaan kysymyksessä olevaa tietoa ei voida antaa.

5. Adidas valitti siten Kammarrätten i Stockholmiin kyseisestä päätöksestä, jossa Arlandan tullitoimipaikka oli kieltäytynyt ilmoittamasta tavaroiden vastaanottajaa. Se väitti, että vaikka kieltäytyminen perustui kansalliseen säännökseen, siitä seurasi, ettei asetusta N:o 3295/94 voitu soveltaa käytännössä ja että tämä kieltäytyminen oli vastoin yhteisön oikeutta.

III Ennakkoratkaisukysymys

6. Kammarrätten i Stockholm katsoi olevan tarpeen esittää Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen asetuksen N:o 3295/94 tulkinnasta sen ratkaisemiseksi, miltä osin riidanalaiset tietojen salassapitoa koskevat kansalliset säännökset ovat yhteisön oikeuden mukaisia. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa erityisesti asetuksen siihen kohtaan, jossa kansalliset viranomaiset velvoitetaan ilmoittamaan tavaramerkin haltijalle väärennetyiksi tavaroiksi toteamiensa tavaroiden tavaranhaltijan ja/tai vastaanottajan nimi. Kansallinen tuomioistuin on esittänyt seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko sellainen kansallinen säännös neuvoston asetuksen N:o 3295/94 vastainen, jonka mukaan sellaisissa tilanteissa, että tavaramerkin haltija on todennut tuontitavarat väärennetyiksi, näiden tavaroiden tavaranhaltijoiden ja vastaanottajien nimiä ei saa luovuttaa tavaramerkin haltijoille?"

IV Asiaa koskeva yhteisön lainsäädäntö

7. Asetuksen N:o 3295/94 1 artiklan 1 kohdan a alakohdan sanamuodon mukaan tässä yhteisön säännöksessä määrätään niistä edellytyksistä, joiden vallitessa tulliviranomaisten on toteutettava toimenpiteitä, "kun väärennetyiksi tai laittomasti valmistetuiksi epäiltyjä tavaroita:

— ilmoitetaan vapaaseen liikkeeseen luovutettaviksi, vietäviksi tai jälleenvietäviksi

— todetaan yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 84 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti suspensiome-

nettelyyn asetettujen tavaroiden tai jälleenvietäviksi ilmoitettujen tavaroiden tarkastuksen yhteydessä".

8. Tämän väärennettyjen tuotteiden kaupan estämistä koskevan yhteisön asetuksen tehokkuus riippuu pitkälti siitä, miten suuri intressi tavaramerkin haltijalla on puolustaa laillisia intressejään. Tavaramerkin haltijaa kehotetaan vaatimaan toimenpiteisiin ryhtymistä sen oikeutta loukkaavien tavaroiden osalta. Asetuksen N:o 3295/94 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa: "Oikeudenhaltija voi kaikissa jäsenmaissa esittää tulliviranomaisen toimivaltaiselle yksikölle kirjallisen hakemuksen, jossa pyydetään tulliviranomaisten toimenpiteitä, jos on kyse tavaroista, jotka on asetettu johonkin 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa mainituista tilanteista."

9. Asetuksen N:o 3295/94 4 artiklaan sisältyvät tavaramerkin haltijan tehtävän helpottamiseksi annetut seuraavat säännökset: "Jos 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun tullimenettelyyn liittyvän tarkastuksen yhteydessä ja ennen kuin oikeudenhaltija on tehnyt hakemuksen tai ennen kuin hakemus on hyväksytty, tullitoimipaikassa ilmenee selvästi, että tavara on väärennetty tai laittomasti valmistettu, tulliviranomainen voi kyseisessä jäsenvaltiossa voimassa olevien sääntöjen mukaisesti ilmoittaa loukkaamisvaarasta oikeudenhaltijalle, jos tämä on tiedossa. Siinä tapauksessa tulliviranomaisella on valta lykätä kyseisen tavaran luovuttamista tai pitää sitä hallussaan kolme arkipäivää, jotta oikeudenhaltija voisi jättää toimenpiteitä koskevan hakemuksen 3 artiklan mukaisesti."

10. Asetuksen N:o 3295/94 5 artiklassa säädetään sitten seuraavaa: "Myönteinen päätös oikeudenhaltijan hakemukseen on annettava välittömästi tiedoksi niille jäsenvaltiossa oleville tullitoimipaikoille, joita kyseisessä hakemuksessa väärennetyiksi tai laittomasti valmistetuiksi epäiltyjen tavaroiden oletetaan koskevan." Oikeudenhaltijan hakemuksesta annettava myönteinen päätös päättää menettelyn ensimmäisen vaiheen. Seuraavasta vaiheesta säädetään riidanalaisen asetuksen IV osastossa, jonka nimi on "Tulliviranomaisten ja asiaa koskevan päätöksentekoon toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteiden edellytykset".

11. Asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa: "Kun tullitoimipaikka, jolle 5 artiklaa sovellettaessa on annettu tieto oikeudenhaltijan hakemusta koskevasta myönteisestä päätöksestä, toteaa hakijaa tarvittaessa kuultuaan, että tavarat, joita 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetaan, vastaavat päätöksen kohteena olevista väärennetyistä tai laittomasti valmistetuista tavaroista annettua kuvausta, sen on lykättävä tavaran luovutusta tai otettava haltuunsa kyseiset tavarat.

Tullitoimipaikan on ilmoitettava tästä välittömästi hakemusta 3 artiklan mukaisesti käsitelleelle yksikölle. Tämän yksikön tai tullitoimipaikan on myös ilmoitettava välittömästi tavaranhaltijalle ja hakijalle. *Henkilötietojen suojelemista, kaupallista, teollista, ammattisalaisuutta ja virkasalaisuutta koskevien kansallisten säännösten mukaisesti tullitoimipaikan tai yksikön, joka on käsitellyt hakemusta, on ilmoitettava oikeudenhaltijalle tämän sitä pyytäessä tavaranhaltijan ja, jos se on tiedossa, vastaanottajan nimi sekä osoite, jotta tämä voisi saattaa asian päätöksentekoon toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.* [2] Tullitoimipaikan on myönnettävä hakijalle sekä niille, joita koskee jokin 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu toimenpide, mahdollisuus tarkastaa tavarat, joiden luovuttamista on lykätty ja jotka on otettu haltuun, — — "

V Asia koskeva kansallinen lainsäädäntö

13. Sekretesslagenin [3] (tietojen salassapidosta annettu laki) 9 luvun 2 §:ssä säädetään, että salassapitosääntöä on sovellettava tullitarkastuksen yhteydessä saatuihin sellaisiin tietoihin, jotka eivät kuulu 9 luvun 1 §:n 1 momentin kolmannen, neljännen, viidennen ja kuudennen lauseen poikkeuksen piiriin. Viimeksi mainitun säännöksen mukaan tullilaitoksella olevat tiedot saadaan kuitenkin luovuttaa, jos on selvää, että yksityiselle, jota asia koskee, ei aiheudu haittaa tai vahinkoa.

VI Ennakkoratkaisukysymyksen vastaus

12. Asetuksen N:o 3295/94 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavasti: "1 Jos 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle tullitoimipaikalle ei ole ilmoitettu kymmenen arkipäivän kuluessa luovutuksen lykkäämisen tai haltuunoton ilmoituksesta, että asia on saatettu päätöksentekoon toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti, tai vastuullisten viranomaisten toteuttamista turvaamistoimista ei ole ilmoitettu, tavarat on luovutettava, jos kaikki tullimuodollisuudet on suoritettu ja haltuunottomääräys kumottu. Tarvittaessa tätä määräaikaa voidaan pidentää enintään kymmenellä arkipäivällä."

14. A. Asetuksen N:o 3295/94 tarkoituksena on rajoittaa vapaan kaupan harjoittamisen kannalta erityisen vaarallista ilmiötä. Kuten asetuksen toisessa perustelukappaleessa todetaan, "väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tavaroiden kaupan pitämisestä aiheutuu huomattavaa haittaa lakia noudattaville valmistajille ja elinkeinonharjoittajille sekä tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien haltijoille, ja niiden kaupan pitäminen johtaa kuluttajaa harhaan". Yhteisön lainsäätäjä halusi siten luoda tällä asetuksella tehokkaan järjestelmän edellä mainitun laittoman toiminnan

2 — Kursivointi tässä.

3 — SFS 1980:100.

lopettamisen mahdollistamiseksi, mikä oli määrä toteuttaa erityisesti kieltojärjestelmän ja tullitarkastusten avulla. Rajoilla suoritettavat tullitarkastukset ovat ensisijaisen tärkeitä yhteisölle lisäksi vielä toisesta syystä. Väärennetty tai laittomasti valmistettu tavara saa nimittäin vapaasti liikkua yhteisön sisällä, jos sitä ei ole otettu haltuun jäsenvaltion rajalla.

15. Tulliviranomaisten toimenpiteisiin ryhtyminen on erityisen tärkeää silloin, kun on olemassa vaara siitä, että teollisoikeuksia loukkaamalla valmistetut tuotteet saatetaan markkinoille. Nämä toimenpiteet ovat seuraavat: "tavaroiden vapaaseen liikkeeseen, vientiin tai jälleenvientiin luovutuksen lykkääminen" silloin, kun kysymyksessä ovat väärennetyiksi tai laittomasti valmistetuiksi epäillyt tavarat ja "näiden tavaroiden haltuunotto, kun ne on asetettu suspensiomenettelyyn tai sellaisen jälleenviennin yhteydessä, josta edellytetään ilmoitusta, niin pitkäksi aikaa kuin on tarpeellista, jotta voidaan ratkaista, onko kyse todella mainitun kaltaisista tuotteista". [4] Sellaisten toimenpiteiden suorittamisen edellytyksenä on, että tavaramerkin haltija pyytää viranomaisilta toimenpiteisiin ryhtymistä ja että sen hakemus hyväksytään. Täydellisen suojan saavuttamiseksi on poikkeuksellisesti mahdollista pitää tavaroita väliaikaisesti hallussa tavaramerkin haltijan hakemuksen jättämiseen tai sen hyväksymiseen saakka. Joka tapauksessa asiaa koskevaan päätöksentekoon toimivaltaiset kansalliset viranomaiset päättävät siitä, mitä sellaisille tavaroille lopulta tapahtuu.

16. Edellä olevista perustelukappaleista käy selvästi ilmi, että tavaramerkin haltijalla on merkittävä asema väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tavaroiden kaupan estämistä koskevassa yhteisön järjestelmässä. Ensinnäkin sen aloite tarvitaan tavaroiden hallussapitoa varten sekä sen mahdollistamiseksi, että asiaa koskevaan päätöksentekoon toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää lopullisesti laittomasta kaupasta seuraavista toimenpiteistä. Tästä seuraa, että yhteisön asetuksella N:o 3295/94 järjestetyn kieltojärjestelmän moitteeton toiminta riippuu suurelta osalta tavaramerkin haltijalla olevien tietojen laajuudesta ja tarkkuudesta. Tämän takia asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetään tietojen ilmoittamisesta kysymyksessä olevan immateriaalioikeuden haltijalle: siinä säädetään erityisesti tulliviranomaisten "väärennetyistä tai laittomasti valmistetuista tavaroista" annettua kuvausta vastaavaksi toteamien tavaroiden tavaranhaltijan nimen ja osoitteen, ja jos se on tiedossa, vastaanottajan nimen, ilmoittamisesta.

17. Asetuksen N:o 3295/94 ja asetuksen N:o 3242/86 [5] välinen perustavanlaatuinen ero on tässä; asetus N:o 3842/86 oli asetuksen N:o 3295/94 edeltäjä ja se kumottiin viimeksi mainitulla asetuksella. Aikai-

4 — Asetuksen N:o 3295/94 kahdeksas perustelukappale.

5 — Tuotevääreennösten luovutuksen vapaaseen liikkeeseen kieltävistä toimenpiteistä 1 päivänä joulukuuta 1986 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 3842/86 (EYVL L 357, s. 1).

sempien säännösten mukaan tavaramerkin haltija ei saanut tietoa tavaranhaltijasta eikä tavaroiden tuojasta silloin, kun hallintoviranomaiset olivat todenneet, että "tavarat vastaavat väärennetyistä tai laittomasti valmistetuista tavaroista annettua kuvausta", mutta kansalliset toimivaltaiset viranomaiset eivät olleet vielä tehneet asiassa päätöstä. Vasta menettelyn päätyttyä ja riidanalaisten tavaroiden tultua todetuiksi väärennetyiksi tai laittomasti valmistetuiksi tavaroiksi "asianomaisen tullitoimipaikan tai toimivaltaisen viranomaisen on" asetuksen N:o 3842/86 7 artiklan 3 kohdan mukaan "ilmoitettava tavaramerkin haltijalle tämän pyynnöstä tuoteväärennöksiksi todettujen tavaroiden lähettäjän, maahantuojan ja vastaanottajan nimet ja osoitteet — — jollei tämä ole kansallisen lainsäädännön vastaista". Sen sijaan asetuksessa N:o 3295/94 säädetään tietojen ilmoittamisesta tavaramerkin haltijalle kaksivaiheisessa menettelyssä: ensiksi asetuksen 6 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla jo ennen päätöksentekoon toimivaltaisten kansallisten viranomaisten päätöstä (eli ennen kuin riidanalaiset tavarat on todettu väärennetyiksi tai laittomasti valmistetuiksi) ja toiseksi 8 artiklan 3 kohdan nojalla menettelyn päätyttyä ja kun asiassa on todettu, että tavarat olivat väärennöksiä tai laittomasti valmistettuja.

18. Edellä olevasta seuraa, että tavaramerkin haltijan tietojensaantioikeuden laajentuminen liittyy suoraan siihen, että sen aseman merkitys menettelyssä on kasvanut. Kyseisen henkilön "tehtävänä" on periaatteessa ottaa yhteyttä asiaa koskevan päätöksenteon osalta toimivaltaisiin kansallisiin toimipaikkoihin saadakseen päätöksen siitä, todetaanko haltuunotetut tavarat lopullisesti aidoiksi vai ei. Tavaramerkin haltijan on mahdotonta saattaa asia toimivaltaisten kansallisten viranomaisten käsiteltäväksi, jollei sille ilmoiteta tavaranhaltijan ja/tai vastaanottajan nimeä, jolloin järjestelmä, johon asetuksella N:o 3295/94 pyritään, menettää suuren osan käytännön merkityksestään, tai jää kokonaan tehottomaksi.

19. Kysymyksessä olevassa asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan säännöksessä on ristiriita. Vaikka tavaramerkin haltijan on tehtävä aloite asian saattamiseksi sellaisten toimivaltaisten kansallisten viranomaisten käsiteltäväksi, jotka päättävät siitä, onko riidanalaiset tavarat todella väärennettyjä tai laittomasti valmistettuja — minkä tavaramerkin haltija voi tehdä ainoastaan, jos se tietää niiden henkilöiden nimet, joita vastaan se osoittaa myöhemmin vaatimuksensa — toisaalta tavaranhaltija saa sille ilmoitetut, näitä henkilöitä koskevat tiedot ainoastaan sen mukaisesti kuin "henkilötietojen suojelemista, kaupallista, teollista, ammattisalaisuutta ja virkasalaisuutta" koskevissa kansallisissa säännöksissä säädetään. Jos me pidämme kirjaimellisesti kiinni tämän säännöksen sanamuodosta, meidän on todettava, että sen soveltamisesta aiheutuu kaksi ongelmaa. Ensiksi ei ole mahdotonta — tai pikemminkin on todettava, että yhteisön lainsäätäjä näyttää asiaa ensi näkemältä tarkasteltuna myöntäneen — että tavaramerkin haltijan tietojensaantioikeutta on rajoitettu radikaalisti tai se on poistettu. Toiseksi on vaikea ymmärtää sitä, miten väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tavaroiden kaupan estämistä koskeva yhteisön järjestelmä voi toimia tehokkaasti silloin, kun kansal-

lisessa lainsäädännössä kielletään ilmoittamasta tavaramerkin haltijalle tavaranhaltijaa, tai silloin kun se on mahdollista, riidanalaisten tavaroiden vastaanottajaa koskevia tietoja. Näin ollen asiassa törmätään seuraavaan ristiriitaan: vaikka näiden tietojen ilmoittaminen tavaramerkin haltijalle on olennaista yhteisön valvonta- ja kieltojärjestelmän toimimisen kannalta, ilmoittaminen näytetään jätetyn jäsenvaltion harkittavaksi, jolloin ei ole mahdotonta — ainakaan silloin, kun pitäydytään tiukasti asetuksen N:o 3295/94 riidanalaisten säännösten sanamuodossa —, että jäsenvaltio kieltää yleisellä tavalla ja ehdottomasti kyseisten tietojen antamisen.

20. B. Äsken mainitsemani ongelma on tämän ennakkoratkaisukysymyksen ydin.

21. Voimassa olevan Ruotsin lainsäädännön — sellaisena kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on sitä edellä lainannut ja analysoinut — tutkimisen perusteella on selvää, että tietojen salassapidosta annettu Ruotsin laki koskee kaikkia yksityisen henkilön henkilökohtaisia ja taloudellisia olosuhteita koskevia tietoja, jotka viranomaiset ovat saaneet tullitarkastuksen yhteydessä. Riidanalaisten tietojen luovuttamiskielto ei poikkeuksellisesti päde silloin, kun kysymyksessä olevasta luovutuksesta ei aiheudu haittaa tai vahinkoa yksityiselle, jota asia koskee.

22. Kansallinen tuomioistuin on kuitenkin todennut tämän asian osalta, että edellä olevaa poikkeusta ei voida soveltaa. Kysymyksessä olevia, tavaranhaltijan ja/tai vastaanottajan nimeä koskevia tietoja ei voida luovuttaa Adidakselle, koska ei ole varmaa, että niiden luovuttamisesta ei aiheutuisi minkäänlaista haittaa tai vahinkoa näille henkilöille. Adidaksen vaatimien tietojen luovuttaminen estyy siten kansallisen lainsäädännön vuoksi. Näin ollen tässä tapauksessa tulee vastattavaksi kysymys, miltä osin asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan vastaista on soveltaa sellaista kansallista säännöstä, jonka mukaan kyseiset tiedot voidaan luovuttaa tavaramerkin haltijalle — kuten tämän asetuksen 6 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetään tehtäväksi — ainoastaan harvoissa poikkeustapauksissa.

23. Ennen tämän kysymyksen tutkimista katson tarpeelliseksi yksilöidä tässä asiassa muutamia selventämistä kaipaavia kohtia. Tiedämme, että Adidas vaatii, että sille ilmoitetaan riidanalaisten tavaroiden vastaanottajan nimi, jotta se pystyisi nostamaan kanteen kansallisessa tuomioistuimessa. Muiden tietojen puuttuessa katson siten, että tuomioistuimet ovat Ruotsissa asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan "asiaa koskevaan päätöksentekoon" toimivaltaisia viranomaisia. Yhteisöjen tuomioistuin ei lisäksi tiedä, missä määrin Ruotsin lainsäädännössä mahdollisesti säädetään sellaisesta viran puolesta tapahtuvasta valvonnasta, jossa tuomioistuimet käsittelisivät "asiaa koskevaan päätöksentekoon" toimivaltaisina viranomaisina tullin tai muun hallintoviranomaisen siirrettyä asian niille, eli ilman, että tavaramerkin haltijan tarvitsisi nostaa kannetta. Asetuksen N:o 3295/94 tehokkaan soveltamisen siitä johtuva estyminen, että tavaramerkin haltijalle ei saa ilmoittaa tietoja, poistuisi

osittain, jos toimivaltaisen kansallisen tuomioistuimen suorittama, viran puolesta tapahtuva valvonta olisi mahdollista.

24. Kansallisen tuomioistuimen esittämä kysymys on edellä olevista epäselvistä seikoista huolimatta kuitenkin tärkeä. Olen edellä todennut, että asetuksella N:o 3295/94 käyttöön otetussa järjestelmässä tavaramerkin haltijan on periaatteessa huolehdittava väärennettyjä ja laittomasti valmistettuja tuotteita koskevista toimenpiteistä. Kuitenkin saattaakseen asian sitä koskevaan päätöksentekoon toimivaltaisten kansallisten viranomaisten käsiteltäväksi tavaramerkin haltijalla on välttämättä oltava niitä henkilöitä koskevat tiedot, joita vastaan se nostaa myöhemmin kanteen, eli tiedot tavaranhaltijasta ja/tai tavaroiden vastaanottajasta. Vaikka yhteisön lainsäätäjä tunnustaa, että on olemassa henkilötietojen suojelemista, kaupallista, teollista ja virkasalaisuutta koskevia kansallisia säännöksiä, vastattavaksi tulee kuitenkin kysymys siitä, missä määrin näillä kansallisilla säännöillä saadaan asettaa sääntö, jolla kyseisten tietojen ilmoittaminen tiettyjä poikkeustapauksia lukuun ottamatta kielletään.

25. C. Komissio esittää yhteisöjen tuomioistuimelle jättämissään huomautuksissa ratkaisua, jolla esitetyt käsitykset voitaisiin sovittaa yhteen ja jonka perusteella voitaisiin lähteä siitä, että yhteisön oikeuden riidanalaisten säännösten ja kansallisten säännösten välillä ei olisi ristiriitaa. Komissio katsoo perustellusti, että asetuksella aikaansaadun järjestelmän lopullinen päämäärä on määritelty sen 2 artiklassa. Siinä todetaan seuraavaa: "Jäljempänä 6 artiklassa säädetyn menettelyn perusteella väärennetyiksi tai laittomasti valmistetuiksi todettujen tavaroiden luovutus vapaaseen liikkeeseen, vienti, jälleenvienti ja suspensiomenettelyyn asettaminen on kielletty." Kysymyksessä olevien yhteisön ja kansallisten säännösten tulkinnan ja soveltamisen on palveltava tämän päämäärän toteuttamista. Komissio toteaa vielä, että tämä päämäärä voidaan saavuttaa tässä asiassa ainoastaan siinä tapauksessa, että riidanalaisten tavaroiden tavaranhaltijan ja/tai vastaanottajan nimi saadaan ilmoittaa Adidakselle. Se myöntää kuitenkin, että tietojen salassapidosta annettua Ruotsin lainsäädäntöä on mahdollista tulkita asianmukaisesti siten, että vaikutusta, johon yhteisön oikeudella pyritään, ei estetä, eikä riidanalaisen asetuksen lopullisen päämäärän saavuttaminen vaarannu.

26. Komission mukaan on mahdollista hyväksyä Adidaksen hakemus, jossa se vaatii saada tietää tulliviranomaisten tiedossa olevan tavaroiden tavaranhaltijan ja/tai vastaanottajan nimen ja samanaikaisesti soveltaa tietojen salassapidosta annettua Ruotsin lakia. Komissio vetoaa erityisesti poikkeukseen, josta säädetään Sekretesslagenin 9 luvun 2 §:ssä luettuna yhdessä 9 luvun 1 §:n ensimmäisen momentin kolmannen, neljännen, viidennen ja kuudennen lauseen kanssa; tämän mukaan tullilaitoksella olevat tiedot saadaan luovuttaa, jos on selvää, että yksityiselle, jota asia koskee, ei aiheudu haittaa tai vahinkoa. Komissio ehdottaa tulkintaa, jonka mukaan sellaisten tavaroiden, jotka näyt-

tävät kuuluvan asetuksen N:o 3295/94 kieltojen soveltamisalaan, tavaranhaltijan ja/tai vastaanottajan nimen ilmoittaminen tavaramerkin haltijalle, mistä säädetään saman asetuksen 6 artiklassa, on periaatteessa mahdollista tietojen salassapidosta annetun Ruotsin lainsäädännössä säädetyn poikkeuksen nojalla, kuten olen edellä todennut. Tämä tarkoittaa komission mukaan, että tietojen luovuttaminen ei voi *periaatteessa* aiheuttaa yksityisille (tavaranhaltijalle ja/tai tavaroiden vastaanottajalle) haittaa eikä vahinkoa, joten luovuttaminen on sallittua.

27. Komission näkemys perustuu kahteen, asetukseen N:o 3295/94 tukeutuvaan perusteeseen. Ensinnäkin asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan kansallisten viranomaisten on todettuaan, että tietyt tavarat "vastaavat väärennetyistä tai laittomasti valmistetuista tavaroista annettua kuvausta", ilmoitettava siitä välittömästi tavaranhaltijalle. Tavaranhaltija voi sen jälkeen ottaa takaisin riidanalaiset tavarat, jotka eivät siten tule markkinoille. Toiseksi jäsenvaltiot voivat asetuksen N:o 3295/94 3 artiklan 6 kohdan perusteella vaatia tavaramerkin haltijaa antamaan vakuuden kolmansien sellaisten oikeuksien suojaamiseksi, joihin tullitarkastuksella mahdollisesti puututaan: tähän ryhmään kuuluvia henkilöitä ovat muun muassa tarkastettujen tavaroiden tavaranhaltija ja vastaanottaja. Komissio katsoo edellä olevien seikkojen perusteella, että asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan erityisissä soveltamisolosuhteissa on syytä käyttää tietojen salassapidosta annetussa Ruotsin lainsäädännössä olevaa poikkeusta; siten on periaatteessa oltava mahdollista ilmoittaa tavaramerkin haltijalle tämän pyynnöstä tavaranhaltijan nimi ja osoite ja, jos se on tiedossa, tavaroiden vastaanottaja, jotta tavaramerkin haltija voi saattaa asian sitä koskevaan päätöksentekoon toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi, koska näiden tietojen luovuttamisesta ei voi aiheutua haittaa tai vahinkoa niiden osalta kysymyksessä oleville henkilöille. Näitä henkilöitä suojataan ensinnäkin siten, että sen jälkeen kun heille on ilmoitettu heidän tavaroidensa aitoutta koskevista epäilyksistä, he voivat toteuttaa haluamiaan toimenpiteitä, ja toiseksi, jos tavarat sitten osoittautuvat aidoiksi, he voivat saada vahingonkorvausta vakuudesta, joka tavaramerkin haltijan on annettava.

28. Edellä mainittu komission esittämä tulkinta perustuu periaatteeseen, jonka mukaan kansallista oikeutta on tulkittava yhteisön oikeuden mukaisella tavalla. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on nimenomaisesti todennut useissa tuomioissa, toimivaltaisen tuomioistuimen on mahdollisuuksien mukaan tulkittava kansallista sääntöä yhteisön oikeuden säännön "sanamuodon ja tarkoituksen valossa". [6] Vaikka yhteisöjen tuomioistuimen on muistutettava kansallisia tuomioistuimia niiden velvollisuudesta tulkita kansallisia säännöksiä asian kannalta merkityksellisten yhteisön oikeuden säännösten mukaisella tavalla,

6 — Ks. esimerkinomaisesti asia C-334/92, Wagner Miret, tuomio 16.12.1993 (Kok. 1993, s. 1-6911, 20 kohta); asia C-472/93, Spano ym., tuomio 7.12.1995 (Kok. 1995, s. I-4321) ja asia C-106/89, Marleasing, tuomio 13.11.1990 (Kok. 1990, s. I-4135). Nämä tuomiot koskevat direktiivien täytäntöönpanoa kansallisessa oikeusjärjestelmässä. Kuitenkin "yhteisön oikeuden mukaista tulkintaa koskeva periaate" koskee myös yhteisön asetusten soveltamista, jos niissä annetaan välittömästi kansallisille viranomaisille tietty sääntelyvaltuus. Siten vaikka asetuksen täytäntöönpanemiseksi kansallisessa oikeusjärjestelmässä ei luonnostaan vaaditakaan kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä, voidaan asetuksessa säätää, että sen soveltamisen on tapahduttava tiettyjen jo olemassa olevien kansallisten sääntöjen puitteissa. Asetus N:o 3295/94 kuuluu tähän ryhmään. Näissä tapauksissa katson, että viittaus periaatteeseen, jonka mukaan kansallisia säännöksiä on tulkittava yhteisön oikeuden "valossa", on perusteltu.

sen toimivalta ei mielestäni kuitenkaan ylety siihen, että se voisi määrätä kansalliselle tuomioistuimelle tulkinnan, jonka avulla kansalliset säännökset saadaan yhteensopiviksi yhteisön säännösten kanssa. Tämä kuuluu yksinomaan kansalliselle tuomioistuimelle. Yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on pelkästään tulkita asian kannalta merkityksellisiä yhteisön säännöksiä. Kansallisen tuomioistuimen on tämän perusteella itse päätettävä, kuinka se saattaa maansa oikeusjärjestyksen sovitettua yhteen yhteisön oikeuden vaatimusten kanssa.

29. Jos sitten siirrän edellä olevan tähän tapaukseen, yhteisöjen tuomioistuimen on määrättävä, missä määrin asetuksen N:o 3295/94 vastainen on sellainen kansallinen lainsäädäntö, jossa periaatteessa kielletään ilmoittamasta tavaramerkin haltijalle tavaroiden tavaranhaltijan ja/tai vastaanottajan nimi, tai jonka mukaan se saadaan ilmoittaa vain poikkeustapauksessa. Jos näin laaja kansallisen lainsäädännön tietojen luovuttamiskielto ei ole yhteisön riidanalaisen säädöksen vastainen, ennakkoratkaisua pyytänyt kansallinen tuomioistuin voi hylätä Adidaksen valituksen kansallista lainsäädäntöä sen enempää erittelemättä. Jos kansallinen tuomioistuin katsoo sitä vastoin, että asetuksen N:o 3295/94 asian kannalta merkitykselliset säännökset ovat ristiriidassa kansallisen oikeuden näin laajan, tavaramerkin haltijalle annettavia tietoja koskevan kiellon kanssa, kansallisen tuomioistuimen on yhteisön oikeuden ensisijaisuutta koskevan periaatteen mukaisesti etsittävä tapa, jolla se voi soveltaa yhteisön oikeuden riidanalaisia sääntöjä tyydyttävällä tavalla. Kansallinen tuomioistuin voi päättää olla soveltamatta yhteisön oikeuden soveltamisen estävää kansallista kieltoa tai yrittää löytää sellaisen kansallisten säännösten tulkinnan, jonka takia yhteisön oikeuden soveltaminen ei enää esty. Kuitenkin Adidaksen tapauksen osalta kansallinen tuomioistuin toteaa nimenomaisesti, että tietojen salassapidosta annetun kansallisen lainsäädännön vallitsevan tulkinnan mukaan tavaramerkin haltijalle oli mahdotonta ilmoittaa tavaroiden tavaranhaltija ja/tai vastaanottajan nimiä, koska se katsoi näiden tietojen luovuttamisesta voivan luonnostaan aiheutua vahinkoa ja haittaa yksityisille.

30. D. Näin ollen ja komission esittämistä niistä mielenkiintoisista huomautuksista huolimatta, jotka koskevat mahdollisuutta tulkita kansallisia säännöksiä asetuksen N:o 3295/94 "valossa", ennakkoratkaisukysymykseen ei ole vielä vastattu. Miten laajoja saavat olla viranomaisten epäaidoiksi tavaroiksi toteamien tavaroiden tavaranhaltijaa ja vastaanottajaa koskevien tietojen ilmoittamista tavaramerkin haltijalle koskevat kansalliset rajoitukset, kun näiden rajoitusten on määrä olla yhteensoveltuvia riidanalaisen yhteisön lainsäädännön kanssa? Kuten totesin jo edellä, asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan säännöksen sanamuotoon näyttää sisältyvän ristiriita, koska 6 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan sananmukainen tulkinta voi johtaa siihen, että kansallinen lainsäätäjä ei ainoastaan voisi täysin vapaasti päättää rajoittaa mahdollisuutta tietojen ilmoittamisesta tavaramerkin haltijalle, vaan myös poistaa tämän mahdollisuuden kokonaan.

31. Näiden säännösten jo aikaisemmin tarpeelliseksi katsomastani teleologisesta ja systemaattisesta tulkinnasta seuraa, että jäsenvaltiolla on pikemminkin suppea harkintavalta sen päättäessä tavaramerkin haltijalle annettavia tietoja koskevista rajoituksista. Tämän näkökulman puolesta voidaan esittää seuraavat perusteet. Ensinnäkin, kuten asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan kokonaisuudesta käy ilmi, yhteisön lainsäätäjän käyttöön ottamassa yleisessä säännössä säädetään, että tavaramerkin haltijalle on annettava tietoja. Vastakohtaispäätelmän mukaan tämä tietojen antaminen voidaan estää kansallisesti ainoastaan poikkeuksellisesti. Toinen peruste on vielä painavampi. Kysymyksessä olevassa yhteisön valvontajärjestelmässä tavaramerkin haltijalla olevan ratkaisevan aseman vuoksi tavaroiden tavaranhaltijan ja tavaroiden vastaanottajan nimen ilmoittaminen sille on olennaisen tärkeää, eikä tämän ilmoittamisen rajoittamisella saada vaarantaa asetuksen päämäärien saavuttamista. Lopuksi — ja tämä on kenties kaikkein tärkein seikka — yhteisön lainsäätäjä on itse huolehtinut tarkastuksen kohteena olevien tavaroiden tavaranhaltijan ja vastaanottajan oikeusaseman suojaamisesta sillä, että niiden nimien ja osoitteiden ilmoittamisella tavaramerkin haltijalle ei saada loukata niiden oikeuksia eikä intressejä. Näille henkilöille on ilmoitettava välittömästi viranomaisten todettua, että tarkastetut tavarat "vastaavat" väärennetyistä tai laittomasti valmistetuista tavaroista annettua "kuvausta". Sen lisäksi tavaramerkin haltija saa käyttää asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan perusteella saamiaan tietoja ainoastaan "jotta [se] voisi saattaa asian päätöksentekoon toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi". Jos näitä tietoja käytetään muihin kuin edellä säädettyihin tarkoituksiin, tavaramerkin haltijan on korvattava tavaranhaltijalle tai vastaanottajalle siitä aiheutunut vahinko. Tämän tai näille henkilöille mahdollisesti aiheutuneen muun vahingon, jota on aiheutunut esimerkiksi lopuksi aidoiksi todettujen tavaroiden haltuunotosta, korvaamista on helpotettu säätämällä nimenomaisesti, että toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat vaatia tavaramerkin haltijaa antamaan vakuuden.

32. Katson edellä esitettyjen seikkojen perusteella, että asetuksen N:o 3295/94 erityisessä yhteydessä siinä mainittujen "henkilötietojen suojelemista, kaupallista, teollista, ammattisalaisuutta ja virkasalaisuutta koskevien kansallisten sääntöjen" soveltamisella ei mielestäni saada rajoittaa asian kannalta merkityksellisissä asetuksen säännöksissä olevaa mahdollisuutta luovuttaa tavaramerkin haltijalle tietoja siten, että asetus menettäisi kokonaan tehokkaan vaikutuksensa. Kansalliset rajoitukset tai kiellot, jotka koskevat mahdollisuutta ilmoittaa tietoja tavaramerkin haltijalle, ovat kyseisen yhteisön lainsäädännön mukaisia ainoastaan täyttäessään tietyt edellytykset. Niiden on oltava erityisiä ja perusteltuja ja ne eivät saa estää tietojen ilmoittamista tavaramerkin haltijalle sellaisella tavalla, jonka ei voida katsoa olevan oikeassa suhteessa rajoituksilla ja kielloilla tavoiteltuun päämäärään nähden. Toisen ja kolmannen edellytyksen osalta katson, että kansalliset rajoitukset ja kiellot ovat oikeutettuja ainoastaan, jos tavaranhaltijan ja tavaroiden vastaanottajan oikeuksien ja intressien asetuksen N:o 3295/94 mukaisella järjestelmällä taattu suoja (tavaramerkin haltijan saamien tietojen käytön rajoitukset, vakuuden antaminen) on riittämätön. Joka tapauk-

sessa kansallisten säännösten, joilla nämä rajoitukset ja kiellot on otettu käyttöön, on sisällettävä selvät ja erityiset perustelut, joista ilmenee näiden rajoitusten ja kieltojen tarpeellisuus.

33. Kun edellä olevat yleiset toteamukset siirretään sitten tähän tapaukseen, päädytään mielestäni siihen, että yhteisön lainsäädännön mukaan on tosin mahdollista esittää rajoituksia tai kieltoja, jotka koskevat tietojen ilmoittamista tavaramerkin haltijalle, mutta että sen vastaisia ovat kuitenkin sellaiset, yleisen säännön sisältävät kansalliset säännökset, joilla kielletään ilmoittamasta kyseisiä tietoja tavaramerkin haltijalle tai joiden mukaan ne saadaan ilmoittaa ainoastaan poikkeustapauksissa. Tämänlaatuinen kansallinen rajoitus ei ole erityinen, eikä perusteltu ja se on suhteellisuusperiaatteen vastainen. Sillä vaarannetaan siten asetuksen N:o 3295/94 tehokas vaikutus ja se on siten hylättävä.

34. E. Olen tutkinut edellä kysymyksen tiettyjen tavaroiden tavaranhaltijan ja vastaanottajan nimien ilmoittamisesta tavaramerkin haltijalle yksinomaan johdetun yhteisön oikeuden erityissäännösten perusteella sellaisina kuin ne sisältyvät asetukseen N:o 3295/94. Asiassa on kuitenkin selvitettävä myös se, missä määrin tämä erityinen yhteisön lainsäädäntö ja siinä säädetty mahdollisuus ilmoittaa tietoja tavaramerkin haltijalle ovat perustavanlaatuisten sääntöjen ja yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden mukaisia. Erityisesti on tarpeen selvittää, missä määrin valvonnassa aidoiksi varmistettujen tavaroiden tavaranhaltijan ja vastaanottajan nimen ja osoitteen ilmoittaminen on yhteisön oikeuden yksityiselämän suojaa ja ihmisten henkilökohtaista vapautta koskevien perustavanlaatuisten sääntöjen mukaista.

35. Kuten tiedetään, yhteisön primaarioikeudessa suojataan perustavanlaatuisia ihmisoikeuksia, jotka ilmenevät erityisesti ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä yleissopimuksessa ja jäsenvaltioiden yhteisessä valtiosääntöperinteessä.[7] Yksityisen elämänpiirin suoja, sellaisena kuin se ilmenee yksityiselämän suojaa ja ihmisten henkilökohtaista vapautta koskevan oikeuden yhteydessä, on yhteisön oikeuden yleinen oikeusperiaate, ja se on otettu ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 8 artiklaan. Tämä suoja ilmenee myös jäsenvaltioiden yhteisessä valtiosääntöperinteessä, ja se liittyy välittömästi Euroopan unionin kansalaisuuteen, kuten Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksesta ilmenee.

36. Yhteisöjen tuomioistuin on viitannut yksityiselämän suojaamisen tarpeeseen ennen kaikkea kahden asiaryhmän osalta. Ensinnäkin niissä asioissa, joissa se tutkii kilpailusääntöjen soveltamisen osalta komissiolle annettujen valvontavaltuuksien luonnetta ja laajuutta. Yhteisöjen tuomioistuimella oli tilaisuus viitata yksityis-

7 — Ks. ennen kaikkea Maastrichtissa 7.2.1992 allekirjoitetun Euroopan unionista tehdyn sopimuksen F artiklan 2 kohta (josta on muutettuna tullut EY 6 artiklan 2 kohta) sekä EY 6 artiklan 1 ja 2 kohta.

elämän loukkaamattomuuteen, joka seuraa yksityiselämän suojaa koskevasta perusoikeudesta, ja se nosti yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden joukkoon tarpeen suojata kaikkia henkilöitä julkisten viranomaisten sellaisia toimia vastaan, joilla puututaan niiden yksityisen toiminnan alaan. [8] Toiseksi yhteisöjen tuomioistuin on todennut henkilöstöasioissa, että yksityiselämän kunnioittamista koskeva oikeus "on yksi yhteisön oikeusjärjestelmässä suojatuista perusoikeuksista". Yhteisöjen tuomioistuin viittasi myös siihen, että tämä oikeus sisältää myös "henkilön oikeuden terveydentilansa salassapitämiseen". [9]

37. Yhteisöjen toimielimet eivät sääntele tyhjentävästi henkilötietojen, kaupallisten, teollisten, ja virkasalaisuutta koskevien tietojen suojaamista koskevaa kysymystä. Tästä syystä asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa viitataan kansallisiin säännöksiin. Yhteisön lainsäätäjä on kuitenkin käsitellyt tämän kanssa lähellä olevaa asiaa eli luonnollisten henkilöiden suojaa henkilötietojen käsittelyn ja tietojen vapaan liikkuvuuden suhteen. Kysymys on direktiivistä 95/46/EY. [10] Sen suhteen on huomattava, että direktiivin kymmenennessä perustelukappaleessa tulee esiin henkilötietojen käsittelyä, luovuttamista ja käyttöä koskevien sääntöjen läheinen yhteys perusoikeuksien, ennen kaikkea yksityiselämän suojan kunnioittamisen kanssa. Siten sekä kansallisilla säädöksillä että yhteisön oikeuden säädöksillä on "varmistettava tietosuojan korkea taso yhteisössä". [11]

38. Sekä edellä olevasta oikeuskäytännöstä että direktiivistä 95/46/EY seuraa, että luonnollisten ja oikeushenkilöiden yksityisen toiminnan alan suojalla on tärkeä asema yhteisön oikeusjärjestelmässä luotujen arvojen joukossa. Tämä suoja ei kuitenkaan voi olla, eikä se täydy olla, ehdoton. Yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että perusoikeuksia voidaan rajoittaa, "kunhan rajoitukset tosiasiassa palvelevat yleisen edun tavoitteita, eikä niillä puututa perusoikeuksiin tavoitellun päämäärän kannalta suhteettomasti ja tavalla, jota ei voida hyväksyä ja jolla loukattaisiin näin suojatun oikeuden keskeistä sisältöä". [12] Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut tämän periaatteen perusteella, että Euroopan yhteisöjen virkamieheksi hakeva henkilö ei voi vedota terveydentilansa salassapitoa koskevaan oikeuteensa kieltäytyäkseen aids-testistä ennen työhönottoa. [13] Samalla

8 — Ks. ennen kaikkea yhdistetyt asiat 46/87 ja 227/88, Hoechst v. komissio, tuomio 21.9.1989 (Kok. 1989, s. 2859, 17 ja 19 kohta); asia 85/87, Dow Benelux v. komissio, tuomio 17.10.1989 (Kok. 1989, s. 3137) ja yhdistetyt asiat 97/87—99/87, Dow Chemical Ibérica ym. v. komissio, tuomio 17.10.1989 (Kok. 1989, s. 3165).

9 — Asia C-404/92 P, x v. komissio, tuomio 5.10.1994 (Kok. 1994, s. I-4737, 17 kohta). Ks. myös asia T-500/93, Y v. yhteisöjen tuomioistuin, tuomio 28.6.1996 (Kok. H. 1996, s. I-A-335 ja II-977); asia T-90/95, Gill v. komissio, tuomio 18.12.1997 (Kok. H. 1997, s. I-A-471 ja II-1231) ja asia T-66/98, Gaspari v. parlamentti, tuomio 11.3.1999 (Kok. H. 1999, s. I-A-55 ja II-287).

10 — Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY (EYVL L 281, s. 31).

11 — Direktiivin 95/46/EY kymmenes perustelukappale.

12 — Alaviitteessä 9 mainitussa asiassa x v. komissio annetun tuomion 18 kohta ja asia C-62/90, komissio v. Saksa, tuomio 8.4.1992 (Kok. 1992, s. I-2575, 23 kohta).

13 — Edellä alaviitteessä 9 mainitussa asiassa x v. komissio annettu tuomio.

tavoin Euroopan yhteisöjen virkamiehen, joka haluaa saada korvausta tietyistä sairaskuluista sairaskassalta, on toimitettava häneltä pyydetyt lääketieteelliset tiedot ilman että hän voisi vedota menestyksekkäästi terveydentilaa koskevien tietojen suojaan välttyäkseen tämän velvoitteen noudattamiselta. [14]

39. Tämä ajatus on myös direktiivin 95/46/EY:n perustana. Sen laatijat eivät ole katsoneet, että yksityiselämää koskeva oikeus olisi taattava ehdottomana, mikä johtaisi siihen, että henkilötietojen valinta ja käsittely olisi yleisesti kielletty. Direktiivissä korostetaan ehdottomien kieltojen antamisen sijasta tarvetta varmistaa tasapaino kyseessä olevien etujen välillä kuitenkin siten, että asiassa on otettava huomioon suhteellisuusperiaate. Henkilötietojen käsittelyyn on siten oltava kyseisen henkilön suostumus tai käsittelyn "on oltava *tarpeen* [15] rekisteröityä sitovan sopimuksen tekemiseksi tai täytäntöön panemiseksi, lain noudattamiseksi, yleistä etua koskevan tai julkisen vallan käyttämiseen liittyvän tehtävän suorittamiseksi taikka tietyn henkilön perustellun edun vuoksi — — ". [16] Siten "käsiteltävien tietojen on oltava *riittäviä ja olennaisia eikä niitä saa olla liikaa käsittelyn tarkoituksiin nähden* [17]". [18] Direktiivin 95/46/EY kaksi muuta perustelukappaletta ovat nyt esillä olevan asian kannalta merkittäviä. Ensinnäkin on nimenomaisesti todettu, että jäsenvaltiot voivat olla yhteisön lainsäädännön perusteella velvollisia poikkeamaan direktiivin tiedonsaantioikeutta, henkilöiden informointia ja tietojen laatua koskevista säännöksistä rikosten tai ammattitoiminnan ammattietiikkasääntöjen rikkomusten ehkäisyä, rikostutkintaa ja syyteharkintaa koskevien pakottavien päämäärien saavuttamiseksi. [19] Lisäksi direktiivillä asianosaisille henkilöille taatusta suojasta saadaan poiketa silloin, kun tiettyjen tietojen käyttö "on tarpeen sopimuksen tai oikeudellisen menettelyn yhteydessä, jolloin tärkeän julkisen edun turvaaminen sitä vaatii, esimerkiksi kansainvälisessä vero- tai tullihallinnon — — toimivaltaisten viranomaisten tietojenvaihdossa — — ". [20]

40. Tässä asiassa esitetyn erityisen oikeudellisen ongelman osalta voidaan edellä olevan tarkastelun perusteella päätyä seuraavaan johtopäätökseen. Aluksi on todettava, ettei olisi väärin todeta, että henkilötietojen luovuttamista koskeva kielto koskee niitä tietoja, jotka tulliviranomaiset saavat tehtäviään suorittaessaan tullitarkastuksen kohteena olleiden tavaroiden tavaranhaltijan ja vastaanottajan nimen osalta, koska ne kuuluvat suojattuun yksityisen toiminnan alaan. Tavaroiden maahantuoja tai maastaviejä ei tietystikään toivo, että sen kilpailijat, liikekumppanit tai kuluttajat voisivat saada tietoja sen toiminnasta. Tämä sääntö ei kuitenkaan ole asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan kaltaisten erityistapausten osalta itsestään selvä. Tässä artiklassa on säädetty tietojen antamisesta tavaramerkin haltijalle yhteisön oikeusjärjestelmässä suojelemisen arvoiseksi katsottujen tiettyjen intressien varmistamiseksi.

14 — Edellä alaviitteessä 9 mainitussa asiassa Gill v. komissio ja asiassa Gaspari v. parlamentti annetut tuomiot.

15 — Kursivointi tässä.

16 — Direktiivin 95/46/EY 30. perustelukappale.

17 — Kursivointi tässä.

18 — Direktiivin 95/46/EY 28. perustelukappale.

19 — Direktiivin 95/46/EY 43. ja 44. perustelukappale.

20 — Direktiivin 58. perustelukappale.

Näitä ovat toisaalta väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tavaroiden kaupan estämistä koskeva yleinen etu ja toisaalta teollisoikeuksien suojaaminen.

41. Katson, että yhteisön lainsäätäjä on asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan osalta valitsemansa ratkaisun osalta verrannut asianmukaisesti toisiinsa kysymyksessä olevia intressejä, eli toisaalta tavaroiden tavaranhaltijan ja vastaanottajan ja toisaalta tavaramerkin haltijan ja yleensä markkinoiden intressejä. Vaikka sitten katsottaisiin, että tällä ratkaisulla rajoitetaan tavaroiden tavaranhaltijan ja vastaanottajan yksityiselämän suojaa, ratkaisu ei ole kuitenkaan ristiriidassa yhteisön oikeuden yleisten oikeusperiaatteiden kanssa, koska tämä rajoitus on oikeutettu ja perusteltu ja se soveltuu yhteen suhteellisuusperiaatteesta johtuvien velvollisuuksien kanssa.

42. Seuraavat argumentit tukevat tätä väitettä: ensinnäkin kyseisten tietojen asetuksessa N:o 3295/94 tarkoitettu ilmoittaminen tavaranmerkin haltijalle tapahtuu sellaisessa vaiheessa, jossa on jo olemassa vakavia epäilyksiä siitä, että tullitarkastuksessa olevat tavarat eivät olisi aitoja. Toimivaltaiset tulliviranomaiset katsovat, että nämä tavarat "vastaavat — — väärennetyistä tai laittomasti valmistetuista tavaroista annettua kuvausta", eli toisin sanoen asetuksessa ei säädetä, että yksityisten tai kaupallisten tietojen salassapitoa koskeva sääntö kumoutuu kaikkien tavaroita tullattavaksi ilmoittavien henkilöiden osalta, vaan yksinomaan sellaisissa tapauksissa, joissa on olemassa vakavia epäilyksiä rikkomuksista.

43. Lisäksi, kuten olen jo todennut edellä, tavaroiden vastaanottajan ja tavaranhaltijan nimen ilmoittamisella tavaramerkin haltijalle pyritään täsmällisesti määrättyyn päämäärään. Se, joilla on oikeus saada näitä tietoja, saa käyttää niitä ainoastaan saattaakseen asian toimivaltaisten kansallisten viranomaisten käsiteltäväksi, jotta nämä voivat päättää siitä, ovatko kyseiset tavarat todella väärennettyjä tai valmistettu laittomasti. Viittaan vielä kerran siihen, että tiettyjen rikkomusten estämiseksi ja oikeudenhoidon vaatimusten johdosta on katsottu olevan perusteltua ottaa käyttöön poikkeuksia yksityisten tai kaupallisten tietojen salassapitoa koskevista säännöistä. [21]

44. Edellä yksilöimilläni tavarahaltijalle ja vastaanottajalle annetuilla lisätakuilla on asiassa merkitystä ja ne on syytä palauttaa vielä mieliin. Ensinnäkin asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan sanamuodosta kokonaisuudessaan käy ilmi, että toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat tavaranhaltijalle ja vastaanottajalle tavaroiden aitoutta koskevista epäilyistään ennen niiden nimien ilmoittamista tavaramerkin haltijalle. Tavaranhaltija ja vastaanottaja voivat siten

21 — Ks. esim. edellä 37 kohdassa direktiivin 95/46/EY osalta esittämäni.

ryhtyä toimenpiteisiin, ennen kaikkea ottaa tavarat haltuunsa. Toiseksi — ja tämä on tärkeintä — tavaroiden tavaranhaltijaa ja vastaanottajaa suojataan tavaramerkin haltijan sen tilanteen varalta asettaman vakuuden avulla, että tavaramerkin haltija käyttää väärin asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan perusteella saamiaan tietoja tai että menettelyn lopussa todetaan, että haltuun otetut tavarat eivät olleetkaan väärennettyjä tai laittomasti valmistettuja.

45. Katson siten, että asetuksen N:o 3295/94 6 artiklan säännösten ei voida katsoa olevan yhteisön oikeuden yleisten oikeusperiaatteiden vastaisia.

VII Ratkaisuehdotus

46. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa sille esitettyyn ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

Sellainen kansallinen lainsäädäntö, jolla periaatteessa kielletään tullitarkastuksessa olevien tavaroiden tavaranhaltijan ja vastaanottajan nimen ja osoitteen ilmoittaminen tavaramerkin haltijalle tai jonka mukaan niiden ilmoittaminen on ainoastaan harvoissa poikkeustapauksessa sallittua silloin, kun näiden tietojen tarkoituksena on mahdollistaa se, että tavaramerkin haltija voi saattaa asian toimivaltaisten kansallisten tulliviranomaisten käsiteltäväksi, jotta nämä voivat päättää, ovatko tavarat väärennettyjä tai valmistettu laittomasti, on väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tavaroiden vapaaseen liikkeeseen luovutuksen, viennin, jälleenviennin tai suspensiomenettelyyn asettamisen kieltämistä koskevista toimenpiteistä 22 päivänä joulukuuta 1994 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 3295/94 6 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan vastainen.